

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій

ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕКЗПЕКИ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

по написанню та захисту курсових робіт для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр за спеціальністю 081 "Право" освітньо-професійної програми «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»

Обговорено і рекомендовано на засіданні кафедри кримінального права та правосуддя
Протокол № 11 від 14 січня 2020 року

Основи національної безпеки: методичні вказівки по написанню та захисту курсових робіт для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр за спеціальністю 081 "Право" освітньо-професійної програми «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» / уклад. О.Л. Петрик. – Чернігів: ЧНТУ, 2020.- 45 с.

Укладач: Петрик Олена Леонідівна, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри кримінального права та правосуддя. Чернігів: Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій Чернігівського національного технологічного університету.

Відповідальний за випуск: Коломієць Наталія Володимирівна, доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального права та правосуддя Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій Чернігівського національного технологічного університету.

Рецензент: Сенченко Надія Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права та правосуддя Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій Чернігівського національного технологічного університету.

ЗМІСТ

Передмова	4
Загальні методичні вказівки	5
Основні вимоги до структури та тексту курсової роботи.....	9
Керівництво курсовою роботою	17
Захист курсової роботи	20
Тематика курсових робіт	28
Список рекомендованої літератури.....	38

Передмова

Національна безпека — це захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства й держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання та нейтралізація реальних і потенційних загроз національним інтересам у сферах правоохоронної діяльності, боротьби з корупцією, прикордонної діяльності та оборони, міграційної політики, охорони здоров'я, освіти та науки, науково-технічної та інноваційної політики, культурного розвитку населення, забезпечення свободи слова та інформаційної безпеки, соціальної політики й пенсійного забезпечення, житлово-комунального господарства, ринку фінансових послуг, захисту прав власності, фондових ринків і обігу цінних паперів, податково-бюджетної та митної політики, торгівлі та підприємницької діяльності, ринку банківських послуг, інвестиційної політики, ревізійної діяльності, монетарної та валютної політики, захисту інформації, ліцензування, промисловості та сільського господарства, транспорту та зв'язку, інформаційних технологій, енергетики та енергозбереження, функціонування природних монополій, використання надр, земельних та водних ресурсів, корисних копалин, захисту екології і навколишнього природного середовища та інших сферах державного управління при виникненні негативних тенденцій до створення потенційних або реальних загроз національним інтересам.

Специфіка навчання у закладах вищої освіти вимагає продуманої організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, яка б забезпечувала успішне оволодіння не тільки програмним матеріалом, але й навичками дослідження, творчої та наукової діяльності. У світлі цього положення винятково важливого значення має такий вид самостійної діяльності здобувачів вищої освіти, як виконання курсових робіт, особливістю яких є те, що в процесі підготовки та захисту повинні досягатися як науково-дослідні, освітні цілі, так і фахові завдання. Виконуючи курсові роботи, здобувачі вищої освіти самостійно досліджують певні проблеми, застосовуючи сучасні наукові методи, вивчаючи нормативні та правозастосовчі документи, набувають навичок, їх правильного розуміння та тлумачення, вчать аналізувати наукову та навчальну літературу,

критично оцінювати її, висловлювати власні думки, аргументувати й відстоювати їх, робити правильні наукові, теоретичні та практичні висновки.

Основними вимогами до курсових робіт є: актуальність тематики, відповідність її сучасному стану певної галузі науки та перспективам її розвитку; вивчення та критичний аналіз відповідних нормативних джерел, практичних матеріалів, періодичної літератури; сучасного стану, перспектив розвитку проблеми; чітке визначення та повна й обґрунтована характеристика об'єкта, предмета, мети, завдання й методів дослідження, опис, а також аналіз проведених досліджень чи експериментів; узагальнення та обґрунтування результатів, висновки та практичні рекомендації.

I. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Освітній процес Чернігівського національного технологічного університету передбачає різні форми індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти, зокрема, виконання курсової роботи, рівень підготовки якої значною мірою свідчить про ступінь засвоєння здобувачем вищої освіти здобутих знань. Курсові роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Курсова робота сприяє формуванню у здобувача вищої освіти навичок до самостійної наукової творчості, підвищення його теоретичної й професійної підготовки, кращого засвоєння навчального матеріалу. При написанні курсової роботи здобувач вищої освіти повинен показати вміння працювати з літературою, аналізувати правові джерела, робити обґрунтовані висновки.

Загальна організація й контроль за процесом підготовки та захисту курсових робіт, як правило, покладається на завідуючого кафедрою, а безпосереднє керівництво здійснюється науковим керівником з числа професорсько-викладацького складу, а також, при необхідності, консультантами наукових чи юридичних установ (організацій), на базі яких здобувачі вищої освіти проводять свої дослідження.

Тема курсової роботи вибирається здобувачем вищої освіти на підставі

затвердженого кафедрою кримінального права та правосуддя переліку тем, виходячи з актуальності наукових та практичних проблем, особливостей фахової підготовки, власних навчальних інтересів тощо.

Здобувач вищої освіти вправі самостійно сформулювати тему курсової роботи: у такому випадку він повинен розробити індивідуальний план виконання роботи, враховуючи актуальність теми, науково-теоретичну й практичну значимість і, з відповідним обґрунтуванням, подати заяву про її затвердження завідувачу кафедри.

Здобувачі вищої освіти мають визначитись щодо теми курсової роботи протягом навчального року. При виборі теми необхідно враховувати, що в межах однієї академічної групи, як правило, не допускається виконання курсової роботи за однією і тією ж темою двома чи більше здобувачами вищої освіти. Тому викладач кафедри має їх інформувати про вже обрані теми курсових робіт.

Курсова робота повинна відповідати сучасному рівню розвитку юридичної науки, законодавства й практики.

Перш ніж розпочати писати курсову роботу, здобувач вищої освіти повинен ознайомитися з основними вимогами до її виконання:

1. Достатній теоретичний рівень. Ця вимога означає, що здобувач вищої освіти повинен розкрити обрану тему курсової роботи на сучасному рівні розвитку науки націобезпекознавства. Крім того, здобувач вищої освіти повинен достатньо повно розкрити основні поняття й терміни, що стосуються проблеми курсової роботи, включити у зміст матеріалу тільки об'єктивні факти та реальні практичні приклади.

2. Дослідницький характер. У курсовій роботі повинні міститись елементи дослідження:

- вивчення достатньої кількості опублікованих джерел (книг, журнальних статей та інших розробок) вітчизняних і зарубіжних авторів;
- систематизація та аналіз різних думок і підходів, формування власної точки зору з досліджуваної проблеми;
- порівняння теоретичних поглядів вчених і практичної діяльності, що

стосується курсової роботи, розробка висновків, рекомендацій.

3. Грамотність оформлення. Це важлива вимога до курсової роботи, що підвищує її якість. У роботі не повинно бути граматичних і стилістичних помилок. Необхідно дотримуватись правил цитування, оформлення висновків, списку використаних джерел. Крім того, виконання цієї вимоги виховує у здобувача вищої освіти культуру оформлення наукових праць, яка може знадобитись у майбутній практичній діяльності.

4. Форма виконання. Оформлення роботи є важливим елементом її виконання, а також фактором, який враховується при її оцінюванні під час рецензування та захисту. Єдиних вимог до зовнішнього оформлення структури, обсягу, змісту й стилю викладу курсових робіт не існує, проте діючі нормативні документи встановлюють загальні принципи щодо оформлення таких робіт.

Письмову роботу виготовляють за допомогою комп'ютера, друкують машинописним способом на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297мм) чи форматів у межах від 203 x 288 до 210 x 297 мм, через 1,5 міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці.

Обсяг курсової роботи, як правило, складає (без додатків) 30-35 друкованих сторінок. Список використаних джерел повинен містити не менше 25 джерел.

Текст курсової роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве - не менше 20 мм, праве - не менше 10 мм, верхнє - не менше 20 мм, нижнє - не менше 20 мм.

Шрифт друку повинен бути чітким, мінімальна висота шрифту 1,5 мм, стрічка - чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту письмової роботи повинна бути однаковою.

Друкарські помилки, описки й графічні неточності, які були виявлені в процесі написання, можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою та нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту машинописним способом.

Заголовки структурних частин письмової роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК

ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу (крапка в кінці заголовка не ставиться).

Кожну структурну частину письмової роботи треба починати з нової сторінки. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів здійснюється арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою письмової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, але номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

5. Терміни здачі та рецензування курсової роботи. Термін подання підготовленої й належним чином оформленої курсової роботи на кафедру для рецензування визначається з урахуванням навчального плану відповідної форми навчання та особливостей його виконання в поточному навчальному році. Термін подання курсової роботи на кафедру встановлюється відповідним графіком, затвердженим завідуючим кафедрою. Кафедра приймає курсові роботи на рецензування лише в межах термінів, встановлених графіком.

Прийом курсових робіт кафедрою після встановленого терміну можливий лише за наявності поважних причин затримки з письмового дозволу декана факультету за попередньою згодою завідувача кафедри.

Термін подачі курсової роботи має бути не пізніше за 20 днів до захисту курсової роботи.

У кінці роботи після списку використаних джерел здобувач вищої освіти повинен поставити дату її фактичного завершення і власноручний підпис.

Загальні вимоги до курсових робіт:

- цілеспрямованість;
- об'єктивність;
- чітка логічність і послідовність побудови роботи й викладу матеріалу;
- глибина дослідження та повнота висвітлення питань;
- точність і стислість формулювань, конкретність викладу матеріалу;
- обґрунтованість висновків і рекомендацій;
- грамотне оформлення роботи.

Процес виконання курсової роботи складається з наступних етапів:

1. Обговорення теми, вибір об'єкта, предмета та визначення мети дослідження.
2. Висунення гіпотез і відпрацювання теоретичних засад дослідження.
3. Розробка програми й методики дослідження, його проведення, обробка й аналіз результатів, формулювання висновків.
4. Оформлення курсової роботи та підготовка до захисту.

Мета цієї методичної розробки – допомогти здобувачам вищої освіти у написанні курсових робіт. В основу покладено вимоги нормативних документів (державних стандартів) щодо оформлення складових роботи, а також використано рекомендації, що містяться в різних довідкових матеріалах.

II. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ТЕКСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

На початку підготовки курсової роботи необхідно ознайомитися зі змістом спеціальної літератури за обраною темою й скласти розгорнутий план із зазначенням основних розділів і підрозділів роботи. Здобувач вищої освіти звертається до наукового керівника для погодження плану роботи, списку використаних джерел, термінів і порядку підготовки курсової роботи.

Структура курсової роботи:

За структурою курсова робота складається з:

- 1) титульного аркушу;

- 2) змісту;
- 3) вступу;
- 4) основної частини;
- 5) висновків;
- 6) списку використаних джерел;
- 7) додатків (при необхідності).

1. Титульний аркуш курсової роботи повинен містити:

- а) найменування вищого навчального закладу та органу, якому він підпорядковується, а також кафедри, на якій виконана курсова робота;
- б) найменування навчальної дисципліни, з якої виконується курсова робота;
- в) тему курсової роботи;
- г) прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти, шифр академічної групи;
- д) науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- є) місто і рік виконання. (Див. додаток №1)

2. Зміст курсової роботи – це план курсової роботи, згідно з яким вона виконується, що містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів, які мають заголовок, зокрема, вступу, загальних висновків, списку використаних джерел. (Див. додаток №2)

3. Вступна частина курсової роботи повинна віддзеркалювати теоретичну роботу автора. У вступі курсової роботи розкривається сутність і стан розробки проблеми, її теоретична і практична значущість, підстави й вихідні дані для розробки теми, науковий аналіз проблеми та попереднього досвіду її вивчення, здійснюється методологічне обґрунтування й логіко-історичний аналіз проблеми, обґрунтовується актуальність та необхідність проведення дослідження, зокрема:

- **актуальність теми** («актуальність» у перекладі з латинської означає «важливість, практичну значущість проблеми»), яка розкривається шляхом аналізу та порівняння з відомими дослідженнями вибраної проблеми,

визначення необхідності та доцільності дослідження для розвитку відповідної галузі;

- **мета й задачі дослідження** (вказати конкретні завдання, які мають бути вирішені відповідно до цієї мети) залежно від того, наскільки зрозуміло й точно сформульовано мету роботи, наскільки вдалим будуть її основні завдання, план, організація виконання, стиль викладу. Правильне визначення мети роботи дасть змогу здобувачу вищої освіти виокремити в ній основний напрямок дослідження, упорядкувати пошук аналізу матеріалу, підвищити якість роботи, уникнути загальних міркувань. Мета курсової роботи повинна бути тісно пов'язана з назвою її теми. На основі сформульованої мети здобувач вищої освіти має визначити основні завдання, які необхідно розв'язати в процесі виконання курсової роботи. Завдання повинні конкретизувати основну мету роботи;

- **визначення об'єкта й предмета дослідження.** Об'єкт – це ті компоненти, зв'язки та відношення між ними, які підлягають безпосередньому вивченню в даному дослідженні, предмет дослідження – це мета діяльності (наприклад, тема “Загрози у сфері соціальної безпеки громадян“, об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері соціального життя людини й громадянина, а предмет – можливі загрози безпеці громадян у соціальній сфері.)

- **вибір методів проведення дослідження.** Необхідно визначити методи (прийоми, правила, способи, засоби) дослідження. Це завдання може бути вирішене на підставі аналізу наукової та іншої літератури, нормативно-правових та правозастосовних документів, узагальнень юридичної практики.

Остаточне редагування вступної частини роботи доцільно виконувати на завершальній стадії виконання, коли досліджувана проблема постає перед автором у повному обсязі.

4. Основна частина курсової роботи. Опис процесу дослідження – основна частина письмової роботи, де висвітлюються методика й техніка дослідження з використанням логічних законів і правил (основний текст курсової роботи має складатися із розділів, поділених на підрозділи). Кожний розділ починається з нової сторінки його назвою.

Матеріал в роботі здобувач вищої освіти повинен викладати послідовно, логічно, взаємно пов'язувати окремі його частини, повністю розкривати тему роботи. Для цього необхідно приділити увагу сучасним теоретичним і методичним розробкам, розглянути та творчо осмислити відповідну наукову літературу й періодичні видання, визначити своє ставлення до дискусійних питань теми роботи. На основі аналізу емпіричних або звітних даних, особистих вражень та узагальнень потрібно зробити необхідні висновки, висвітлити досягнуті успіхи, зазначити існуючі недоліки, а також висловити пропозиції щодо можливостей подальшого покращання діяльності об'єкта досліджень.

У розділах основної частини надається:

- огляд літератури за темою та вибір напрямків досліджень: окреслюються основні етапи розвитку наукової думки за проблемою дослідження, висвітлюються нормативні, наукові та навчальні джерела, визначаються невирішені питання, обґрунтовується необхідність проведення досліджень у даній галузі;

- обґрунтування вибору напрямку дослідження, методи вирішення задач і їх порівняльні оцінки, загальної методики проведення дослідження, методи побудови гіпотез і т.ін.;

- результати досліджень, оцінки повноти вирішення поставлених задач і достовірності одержаних результатів, їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних досліджень тощо.

При роботі над курсовою роботою необхідно звернути увагу і на таке питання, як розбивка тексту на абзаци. Кожен абзац повинен містити в собі певну думку, виражену однією чи кількома фразами або реченнями. При написанні курсової роботи повинні даватися посилання на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в роботі. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них

наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

5. Висновки курсової роботи. У висновках курсової роботи описуються найбільш важливі теоретичні та практичні результати дослідження, зокрема, формулювання проблеми (задачі), методи її дослідження, значення для юридичної науки і практики, рекомендації щодо наукового та практичного використання результатів для вдосконалення юридичної практики, обґрунтування їх достовірності тощо.

6. Список використаних джерел. Використовуючи в курсовій роботі нормативні чи практичні матеріали, теоретичні положення інших авторів, здобувач вищої освіти має посилатись на відповідні джерела. Не допускаються так звані „запозичення”, коли матеріали чи положення видаються за власний доробок здобувача вищої освіти. Не можна також допускати суцільного цитування відповідних джерел чи іншого їх надмірного використання.

Список використаних джерел свідчить про сутність обізнаності здобувача вищої освіти по темі роботи. До списку не включаються ті джерела, на які немає посилань у тексті та які фактично не були використані. Після зазначення кожного джерела необхідно вказувати офіційне джерело, в якому він опублікований. Для монографічних видань вказують прізвище, ініціали автора, повну назву книги, місце видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок книги. Для статей, що опубліковані в періодичній пресі, зазначають прізвище, ініціали автора, назву статті, назву журналу або газети, рік видання, номер журналу чи дату виходу газети, кількість сторінок.

Оформлювати список використаних джерел необхідно одним із запропонованих нижче способів:

I спосіб. Список використаних джерел розміщується в порядку згадування джерел у тексті за їх наскрізною нумерацією. Посилання наводять одразу після закінчення цитати в квадратних дужках, де вказують порядковий номер джерела у списку використаної літератури та відповідні сторінки джерела (наприклад: [5, с. 18], що означає п'яте джерело з опису використаних джерел, текст виноски знаходиться на вісімнадцятій сторінці або [8, с. 28-30], що означає восьме джерело зі списку використаних джерел, текст виноски

знаходиться з двадцять восьмої по тридцять сторінку. У випадках використання нормативних актів для виноски використовується тільки номер відповідного джерела зі списку використаної літератури (наприклад [10], що означає десяте джерело зі списку літератури, і якщо сторінки не зазначені, то це один з нормативних актів; або [15, 17, 22] - це означає, що використано три нормативних акти, які в списку використаних джерел зазначаються під номерами п'ятнадцять, сімнадцять, двадцять два.)

II спосіб. Список літератури розміщується після основного тексту роботи, його обсяг не перевищує 5% обсягу рукопису. Після тексту виноски ставиться порядковий (відповідний) її номер на даній сторінці (1,2,3...), потім внизу сторінки робиться посилання на джерело, з якого вона взята із зазначенням сторінки. Список використаних джерел потім розміщують ще раз у кінці роботи (після висновків). Таким чином, використовуючи II спосіб, необхідно двічі повторювати використані джерела (в кінці сторінки, а також у кінці роботи у списку використаних джерел).

У цей список рекомендується включати основну та спеціальну літературу з теми, яка досліджується і на яку в роботі є посилання або з якою автор ознайомився, хоч на неї і немає посилань. Розміщувати матеріали бібліографічного опису в списку використаних джерел рекомендується в такій послідовності:

1. Нормативні матеріали.
2. Спеціальна література.
3. Практичні матеріали.

Нормативні матеріали. Під цим найменуванням дається перелік законів і інших правових актів, які використані в курсовій роботі. Порядок розташування нормативних актів залежить від їх юридичної сили. Найвищу юридичну силу має Конституція України. Вона відкриває зазначений перелік законів й інших правових актів. Далі вказуються використані кодекси, закони, Укази Президента України, постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України, відомчі нормативні акти із зазначенням офіційного джерела, в якому він опублікований.

Спеціальна література. Найбільш доцільним є алфавітний спосіб розміщення літературних джерел, коли прізвища авторів і назв (якщо автор не зазначений) розміщуються за алфавітом. До цього списку включаються підручники, посібники, монографії, збірники наукових праць, їх складові частини, статті, тези доповідей, дисертації, автореферати дисертації тощо. Далі наводяться приклади написання у списку вищезазначених джерел.

Загальноприйняті правила опису використаної літератури вимагають, щоб про кожний документ (книжку) подавалися такі відомості:

- прізвище та ініціали автора; якщо книжка написана декількома авторами, то перераховуються або всі прізвища (за таким порядком, в якому вони вказані в книжці), або лише прізвище та ініціали першого автора, після чого роблять приписку «та ін.»;

- повна і точна назва книжки, яка не береться в лапки; підзаголовок, який уточнює назву (якщо він вказаний на титульному листку); дані про повторне видання;

- назва міста видання книжки в називному відмінку (для міст Києва, Харкова, Москви, Ленінграда, Санкт-Петербурга вживаються скорочення: К., Х., М., Л., СПб.);

- назва видавництва (без лапок); рік видання (без слів «рік» або скорочення «р»); кількість сторінок зі скороченням «с». Кожна група відомостей відокремлюється одна від одної знаком крапка і тире (. -).

Бібліографічний опис робиться мовою документа. Із метою компактності бібліографічного опису при його складанні слова і словосполучення скорочують, окрім назви документа.

Правила опису використаної літератури вимагають, щоб до кожного документа подавалися наступні відомості:

- а) прізвище та ініціали автора; якщо книжка написана декількома авторами, то перераховуються або всі прізвища (за таким порядком, в якому вони вказані в книжці) або лише прізвище та ініціали першого автора, після чого роблять приписку «та ін.»; повна і точна назва книжки, яка не береться в лапки; підзаголовок, який уточнює назву (якщо він вказаний на титульному

листу); дані про повторне видання; назва міста видання книжки в називному відмінку (для міст - Києва, Харкова, Москви, Ленінграда, Санкт-Петербурга вживаються скорочення: К., Х., М., Л., СПб); назва видавництва (без лапок); рік видання (без слів «рік» або скорочення «р»); кількість сторінок зі скороченням «с». Кожна група відомостей відокремлюється одна від одної знаком крапка і тире (. —);

б) документи, які мають більше трьох і більше авторів, описують за назвою, а у відомостях про відповідність наводять прізвища трьох авторів, або чотирьох (якщо їх чотири) або трьох з припискою «та ін.» (якщо їх п'ять і більше);

в) якщо на титульному аркуші відсутнє прізвище автора (або авторів), то запис даних про книжку починають з назви книжки, після чого вказують прізвище редактора та його ініціали, які ставлять перед прізвищем.

г) у відомостях про твори видатних вчених, опублікованих у окремих збірниках праць, подаються такі дані: прізвище та ініціали автора; повний заголовок твору; найменування видання, в якому міститься цей твір; номер тому і номери сторінок, на яких надрукований твір;

д) збірки статей, матеріали конференцій тощо;

е) відомості про статті, які опубліковані в збірниках, журналах та інших періодичних виданнях, повинні мати: прізвище та ініціали автора статті; заголовок статті, після якого йде повна назва джерела, в якому знаходиться стаття (книжки чи збірника) за викладеними вище правилами, а для періодичних видань - назва журналу або газети, рік випуску, номер журналу, сторінок, а для газет - число і місяць.

Практичні матеріали. Зазначається джерело запозичення практичних матеріалів. Наприклад:

1. Архів Новозаводського районного суду м. Чернігова. 2006. Справа № 2-213, щодо обвинувачення Петрова І.І. ч.1 ст. 185

7. Додатки. У додатках розміщують допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи: статистичні дані, результати аналізу юридичних справ, проекти нормативно-правових актів, описання приватних

методик та результатів дослідження.

Результатом виконання запропонованої структури курсової роботи є написання першого варіанта роботи, який подається здобувачем вищої освіти для ознайомлення (перевірки) своєму керівникові.

Враховання зауважень керівника та остаточне оформлення курсової роботи. Здобувач вищої освіти повинен врахувати сформульовані науковим керівником курсової роботи конкретні зауваження. Залежно від характеру та змісту зауважень він виправляє юридичні, стилістичні та орфографічні помилки, доповнює курсову роботу новими положеннями, у разі необхідності використовує додаткові матеріали правозастосовної практики, уточнює чи змінює свою позицію щодо спірних проблем тощо. Після цього за погодженням з керівником здобувач вищої освіти може передати йому для ознайомлення другий (повторний) варіант своєї курсової роботи або лише тих її частин (фрагментів), до яких були зроблені найбільш істотні зауваження.

Результатом цієї роботи має бути остаточний варіант курсової роботи, погоджений з керівником і оформлений відповідно до встановлених вимог.

Разом з відгуком керівника курсова робота подається на кафедру і реєструється в журналі.

III. КЕРІВНИЦТВО КУРСОВОЮ РОБОТОЮ

Керівництво курсовою роботою здійснюється з метою надання здобувачеві вищої освіти необхідної допомоги в процесі її написання, а також здійснення контролю за дотриманням таких вимог, які ставляться до курсової роботи. Основними формами керівництва курсовою роботою є:

- попередні консультації;
- погодження плану курсової роботи і визначення індивідуального завдання;
- поточні консультації;
- перевірка курсової роботи;
- написання відгуку на курсову роботу;
- консультація щодо захисту курсової роботи.

Попередні консультації, зокрема, включають загальну консультацію з поясненням основних вимог до курсової роботи (форма виконання, обсяг, терміни написання, особливості змісту окремих розділів тощо). У результаті попередніх консультацій здобувач вищої освіти має одержати чіткі орієнтири того, що являє собою курсова робота й що він має зробити на початковому етапі її написання.

Погодження плану курсової роботи та визначення індивідуального завдання передбачає рекомендації здобувачу вищої освіти щодо опрацювання тих джерел, які необхідні для складання плану курсової роботи; ознайомлення з планом курсової роботи, запропонованим здобувачем вищої освіти; оцінка запропонованого плану (якщо потрібно – формулювання зауважень і пропозицій щодо плану та їх обговорення зі здобувачем вищої освіти). У результаті на цьому етапі повинен бути вироблений і узгоджений основний варіант плану курсової роботи, а також, керуючись планом роботи, керівник дає здобувачу вищої освіти індивідуальне завдання.

Поточні консультації проводяться під час безпосереднього написання курсової роботи здобувачем вищої освіти та можуть стосуватися: а) уточнення позицій здобувача вищої освіти щодо окремих спірних питань, які розглядаються в курсовій роботі; формулювання пропозицій щодо вдосконалення законодавства та юридичної практики, інших рекомендацій практичного характеру. У результаті поточних консультацій здобувач вищої освіти має одержати від керівника конкретну допомогу у вирішенні тих питань, які виникають у нього у процесі створення першого варіанта курсової роботи.

Перевірка курсової роботи починається з перевірки її першого варіанта, підготовленого здобувачем вищої освіти. Ознайомлюючись з текстом, керівник формулює конкретне зауваження та інші міркування на полях чи на окремому листку. Після доопрацювання здобувач вищої освіти повторно подає керівникові виконану роботу. Якщо здобувач вищої освіти відмовляється враховувати зауваження чи рекомендації керівника курсової роботи, останній попереджає здобувача вищої освіти про те, які наслідки, на його думку, це матиме – негативний відгук, зниження оцінки курсової роботи під час її

захисту, можливий не допуск до захисту взагалі тощо.

Написання відгуку на курсову роботу. Після подання здобувачем вищої освіти остаточного варіанта курсової роботи керівник пише офіційний відгук на неї в 10-денний строк. Зміст такого відгуку залежить від конкретних висновків, які керівник зробив після перевірки остаточного варіанта курсової роботи. У відгуку відзначається актуальність обраної теми, ступінь обґрунтованості теоретичних положень, сформульованих висновків і рекомендацій, їхня достовірність, а також робиться висновок про відповідність оформлення курсової роботи встановленим методичним рекомендаціям.

Якщо поданий варіант, на думку керівника, повністю відповідає вимогам, що ставляться до курсової роботи, керівник у загальній формі відзначає це у відгуку й робить висновок про можливість допуску його до захисту.

Якщо поданий варіант, на думку керівника, в основному відповідає вимогам, що ставляться до курсової роботи, він відзначає це у відгуку. Керівник може навести конкретні недоліки поданого варіанта роботи, а також вказати, які його зауваження не були враховані здобувачем вищої освіти. У кінці відгуку він робить висновок про можливість допуску поданого варіанта курсової роботи до захисту. У випадку, коли поданий варіант, на думку керівника, в цілому не відповідає вимогам, що ставляться до курсової роботи, він відзначає це у відгуку. Одночасно керівник зобов'язаний навести найбільш істотні недоліки поданого варіанта, а також вказати, які його зауваження не були враховані здобувачем вищої освіти. У кінці відгуку він робить висновок про неможливість допуску поданого варіанта курсової роботи до захисту. Негативний відгук може бути оскаржений здобувачем вищої освіти на кафедрі кримінального прав та правосуддя. Завідувач кафедри організовує перерецензування курсових робіт і в двотижневий термін виносить питання на розгляд кафедри. Її рішення є остаточним. У цьому випадку здобувачу вищої освіти видається на руки витяг з протоколу засідання кафедри. При задоволенні скарги курсова робота направляється для захисту в комісію.

Досвід рецензування показує, що в курсових роботах зустрічаються такі недоліки:

- відхід від теми (тема курсової роботи передбачає розкриття одних питань, а фактично розкриваються інші);
- безсистемний виклад матеріалу, повторення одних і тих самих положень;
- логічні помилки, невміння виокремити головне;
- невдале поєднання теорії з фактичним матеріалом;
- переписування матеріалу з друкованих видань;
- недотримання методичних рекомендацій щодо оформлення роботи.

Відгук на курсову роботу особисто підписується її науковим керівником. Копії письмових відгуків видаються здобувачам вищої освіти не пізніше, ніж за 10 днів до захисту курсової роботи.

Наявність відгуку на курсову роботу є необхідним для прийняття рішення завідувачем кафедри про її допуск чи не допуск до захисту. Без відгуку курсова робота до захисту не допускається.

Консультація щодо захисту курсової роботи. Проводиться на прохання здобувача вищої освіти після його ознайомлення з відгуком наукового керівника на курсову роботу. Вона, зокрема, включає: ознайомлення здобувача вищої освіти із загальними вимогами щодо його виступу на захисті; пояснення характеру та форми відповідей на можливі запитання після виступу. У результаті проведених консультацій здобувач вищої освіти повинен отримати конкретні рекомендації щодо проведення ним захисту курсової роботи.

IV. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист курсової роботи проводиться перед комісією в складі двох викладачів кафедри за участю керівника курсової роботи.

Захист курсової роботи проводиться на відкритому засіданні комісії, це необхідно враховувати при виборі місця засідання. Ним за загальним правилом є навчальна аудиторія. На засіданні можуть бути присутні всі бажаючі. Перед засіданням попереджають про необхідність дотримання в залі встановленого порядку.

Про місце і час захисту курсової роботи повідомляється через оголошення з переліком авторів та назв курсових робіт.

Захист розпочинається, як правило, доповіддю здобувача вищої освіти (7 - 10 хвилин), яка може читатися з написаного тексту, але краще – викладати свої думки усно. У доповіді висвітлюється обґрунтування актуальності теми курсової роботи; мета, завдання, об’єкт, предмет дослідження; труднощі, з якими довелося зіткнутися в процесі написання роботи; відповіді на основні зауваження наукового керівника, основні висновки і пропозиції, які здобувач вищої освіти сформував під час дослідження обраної теми. Після доповіді здобувачеві вищої освіти задаються питання членами комісії та присутніми. Запитання можуть бути пов’язані з темою роботи, а можуть бути значно ширші від теми роботи, оскільки захист має своєю метою виявити не лише знання з теми дослідження, але й рівень загальної підготовки здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни.

Члени комісії чи присутні у виступах висловлюють свою думку щодо курсової роботи та рівня підготовки здобувача вищої освіти. Після доповіді здобувач вищої освіти відповідає на запитання викладачів. Під час захисту оцінюються: якість виконаної здобувачем вищої освіти курсової роботи, рівень знань і набутих навичок щодо висвітленої теми, вміння аналізувати практичну діяльність організацій, логічно і аргументовано викладати думки, відповідати на запитання, обґрунтовувати власну точку зору.

На всі зауваження, викладені у відгуку, виступах під час захисту роботи, здобувач вищої освіти повинен дати вичерпні відповіді. Оцінка виставляється на закритому засіданні комісії і оголошується її головою здобувачу вищої освіти й всім присутнім на відкритому засіданні. Результати захисту курсової роботи оцінюються за 100 бальною системою.

Критерії оцінки якості курсової роботи

Підсумкова оцінка за курсову роботу виставляється в межах 100-бальної системи за наведеними нижче критеріями.

1. Чіткість визначення мети і завдань роботи. Мета і завдання визначені чітко, коректно, згідно з предметом дослідження – **10 балів**

Мета і завдання визначені не досить чітко – **5 балів**

Мета і завдання в роботі не визначені, або сформульовані не чітко, або не

узгоджені з предметом дослідження – **0 балів**

2. Ступінь використання основних методів наукового пізнання під час виконання роботи. Основні методи наукового пошуку (діалектичний, історичний системно-функціональний, логічний, порівняльний) використані здобувачем вищої освіти під час підготовки курсової роботи повною мірою, про що свідчить і структура, і зміст роботи – **10 балів**

Основні методи наукового пошуку (діалектичний, історичний системно-функціональний, логічний, порівняльний) використані здобувачем вищої освіти не повною мірою – **5 балів**

Під час підготовки курсової роботи не використано основних методів наукового пізнання, або використано не повною мірою, або спроба їх використання не дала належних результатів щодо змісту роботи – **0 балів**

3. Ступінь розкриття теми. У роботі висвітлено всі, а також безпосередньо пов'язані з ними спеціальні питання теми; при цьому зачіпаються проблемні загальнотеоретичні питання, проводиться їх аналіз та формулюються пропозиції щодо подолання проблем – **20 балів**

У роботі належно висвітлено тільки основні проблемні питання, проводиться аналіз проблемних питань, але поверхово формулюються пропозиції щодо подолання таких проблем – **10 балів**

У роботі недостатньо висвітлено загальнотеоретичні питання щодо теми дослідження, або предмет дослідження істотно звужено, або за змістом робота виходить за межі предмета дослідження, або аналіз проблемних питань має дещо поверховий характер – **5 балів**

У роботі не розкрито основних питань щодо теми дослідження, або вона ґрунтується на ненаукових положеннях, або за змістом робота не відповідає структурі (плану) – **0 балів**

4. Використання та аналіз наукової літератури щодо предмета дослідження. У роботі використано досягнення класичної та обов'язково сучасної юридичної думки (останні 2–3 роки видання) розглядаються різні підходи, теорії, концепції тощо, наводиться їх аналіз, порівняння з коректним посиланням на джерела – **10 балів**

В роботі використано наукові джерела, однак обмежено, або ж не використано основних загальновідомих праць, або не використано наукових праць вітчизняних фахівців, або їх аналіз є поверховим – **5 балів**

В роботі не використано наукових праць, або вони не стосуються предмета дослідження, або відсутні праці останніх 2 – 3-х років, або вони використані у змісті без посилань на авторів (джерела) – **0 балів**

5. Рівень одержаних результатів, обґрунтованість, теоретична цінність висновків і пропозицій. Результати дослідження і пропозиції чітко сформульовані, належно обґрунтовані, мають науковий характер, є самостійним здобутком здобувача вищої освіти – **10 балів**

Робота містить конкретні висновки щодо результатів дослідження, однак вони не завжди належно аргументовані, або не мають особливого теоретичного значення, або відсутні пропозиції щодо розвитку відповідних державно-правових інститутів тощо – **5 балів**

В роботі відсутні висновки як результати дослідження, або вони є неконкретними, чи ненауковими, або не ґрунтуються на положеннях роботи (не впливають з її змісту) – **0 балів**

6. Якість оформлення роботи. Оформлення всіх частин курсової роботи повністю відповідає встановленим вимогам (у т.ч., зокрема, оформлення посилань на джерела та списку літератури є коректними); текст роботи належно вичитано, викладено логічно та грамотно і стилістично правильно – **10 балів**

Оформлення курсової роботи у загальному відповідає вимогам, проте при цьому зустрічаються помилки чи некоректності – **5 балів**

Оформлення курсової роботи дозволяє прийняти її до захисту, проте мають місце граматичні чи стилістичні помилки, або допущено некоректності в оформленні посилань на джерела чи списку джерел, котрі мають більш системний характер – **0 балів**

7. Дотримання календарного плану (регламенту) виконання роботи. На всіх етапах виконання курсової роботи здобувач вищої освіти виконував завдання відповідно до оголошеного регламенту, погоджено з науковим керівником (для здобувачів вищої освіти денної та вечірньої форм навчання);

робота вчасно подана на кафедру у завершеному, готовому до захисту вигляді – **10 балів**

Робота завершена і подана на кафедру у визначені терміни, однак в процесі її виконання здобувач вищої освіти допускав певні відхилення від регламенту або не завжди погоджував свої дії з науковим керівником (діє для здобувачів вищої освіти денної та вечірньої форм навчання) – **5 балів**

Курсова робота подана на кафедру з істотними порушеннями календарного плану – **0 балів**

8. Рівень знань щодо предмета дослідження та змісту курсової роботи, виявлений здобувачем вищої освіти під час її усного захисту. Здобувач вищої освіти в процесі усного захисту дає правильні відповіді на всі запитання, виявляє високий рівень знань щодо теми курсової роботи, добре орієнтується у змісті своєї роботи, упевнено викладає її основні положення, висновки, правильно аргументує власну позицію – **20 балів**

Здобувач вищої освіти під час захисту виявляє належний рівень знань щодо теми курсової роботи, дає правильні відповіді на поставлені запитання, проте не виявляє вільної орієнтації в суміжних темах навчальної дисципліни; добре знає основні положення своєї курсової роботи, проте не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює – **15 балів**

Здобувач вищої освіти під час захисту виявив належний рівень знань щодо теми курсової роботи та її змісту, відповіді на поставлені запитання дає, переважно, правильно, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно обґрунтовує свою позицію чи інші положення роботи – **10 балів**

Під час усного захисту курсової роботи здобувач вищої освіти допускає істотні помилки у відповідях, не зовсім добре орієнтується за змістом роботи – **5 балів.**

Під час усного захисту здобувач вищої освіти неспроможний аргументувати положення роботи, погано знає її зміст, дає неправильні відповіді або не в змозі відповісти на поставлені запитання – **0 балів.**

Невідповідність змісту роботи її темі, або істотні порушення вимог щодо

оформлення, або неявка на усний захист унеможлиблюють позитивне оцінювання курсової роботи взагалі.

У разі неявки здобувача вищої освіти на усний захист попереднє оцінювання курсової роботи не враховується і підсумкова оцінка за таку роботу виставляється «0» балів.

Оцінка за виконання курсової роботи

Вид роботи	Форма контролю	Кількість балів
Основні вимоги до теоретичної частини	1. Достатній теоретичний рівень (розкриття обраної теми на сучасному рівні розвитку теорії держави і права; цілеспрямованість, об'єктивність, чітка логічність та послідовність побудови роботи і викладу матеріалу, повнота висвітлення питань, точність і стислість формулювань, конкретність викладу матеріалу)	0... 30
	2. Дослідницький характер (вивчення достатньої кількості опублікованих джерел; систематизація та аналіз різних думок і підходів, формування власної точки зору на досліджувану проблему; розробка висновків, рекомендацій)	0... 30
Основні вимоги до оформлення та здачі	1. Якість оформлення роботи	0... 10
	2. Своєчасність здачі	0... 10
Захист курсової роботи	Самостійність виконання (відповіді на запитання)	0... 20
Разом		0... 100

Після підписання відомості всіма членами комісії виставлена оцінка доводиться до відома здобувача вищої освіти і оскарженню не підлягає. Здобувачі вищої освіти, які не здали курсові роботи або отримали на захисті незадовільну оцінку, вважаються такими, що мають академічну заборгованість.

Кращі роботи можуть бути рекомендовані на конкурси, виставки, конференції, а також до друку в студентських збірниках.

Курсові роботи зберігають на кафедрі протягом трьох років, потім списуються в установленому порядку.

Зразок титульного аркуша курсової роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра кримінального права та правосуддя

Іванов Іван Іванович

КУРСОВА РОБОТА

**з предмета: “ Основи національної безпеки”
на тему: “ Інноваційне забезпечення економічної безпеки
національної економіки”**

Курс 2 Група КЮ-182

Науковий керівник:

Доцент кафедри Петрик О.Л.

Робота подана на кафедру

“ ___ ” _____ 20__ р.

Робота допущена до захисту

_____ Науковий керівник

“ ___ ” _____ 20__ р.

Робота захищена з

оцінкою _____

“ ___ ” _____ 20__ р.

_____ Голова комісії

_____ Член комісії

Чернігів 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретико-методичні засади інноваційного забезпечення економічної безпеки національної економіки.....	4
1.1. Характеристика інноваційного забезпечення економічної безпеки національної економіки.....	4
1.2. Система управління інноваційним забезпеченням економічної безпеки національної економіки.....	7
РОЗДІЛ 2. Аналіз стану інноваційного забезпечення економічної безпеки національної економіки.....	10
2.1. Ризики та загрози формування інвестиційно-інноваційного забезпечення економічної безпеки держави.....	10
2.2. Структурні складові інвестиційно-інноваційного забезпечення економічної безпеки базових видів економічної діяльності.....	15
РОЗДІЛ 3. Удосконалення інноваційного забезпечення економічної безпеки економіки України.....	20
3.1. Стратегічні пріоритети удосконалення інвестиційно-інноваційного забезпечення економічної безпеки національної економіки.....	20
3.2. Інституціональні чинники покращення інвестиційно-інноваційного забезпечення економічної безпеки держави.....	27
ВИСНОВКИ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	36

**Тематика курсових робіт
із предмету «Основи національної безпеки»**

**Тема 1. Основи національної безпеки як наука і навчальна
дисципліна**

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Предмет, об'єкти націобезпекознавства

Розділ 2. Система націобезпекознавства

Розділ 3. Сучасні тенденції розвитку націобезпекознавства

Висновки

Список використаних джерел

**Тема 2. Завдання, принципи та тенденції розвитку
націобезпекознавства**

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Загальні, спеціальні завдання націобезпекознавства

Розділ 2. Принципи націобезпекознавства

Розділ 3. Тенденції розвитку націобезпекознавства

Висновки

Список використаних джерел

Тема 3. Методи націобезпекознавства

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Всезагальний метод науки націобезпекознавства

Розділ 2. Загальнонаукові методи націобезпекознавства

Розділ 3. Спеціальні методи націобезпекознавства

Висновки

Список використаних джерел

**Тема 4. Націобезпекознавство як сукупність знань про
профілактику загроз національній безпеці та їх прогнозування**

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Поняття та зміст профілактики загроз національній безпеці

Розділ 2. Зміст теорії прогнозування загроз національній безпеці

Розділ 3. Засоби виявлення та доказування обставин, що сприяли
| скоєнню злочину у сфері національної безпеки й оборони

Висновки

Список використаних джерел

Тема 5. Основні категорії націобезпекознавства

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Поняття та наукові основи націобезпекознавства

Розділ 2. Основні категорії націобезпекознавства за законодавством України

Розділ 3. Міжнародна практика визначення основних понять у сфері безпеки і оборони країни

Висновки

Список використаних джерел

Тема 6. Нормативно-правове забезпечення національної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Поняття та зміст нормативно-правового забезпечення національної безпеки

Розділ 2. Методологія формування правового поля забезпечення національної безпеки України

Розділ 3. Забезпечення дієвості законодавчої бази щодо національної безпеки України

Висновки

Список використаних джерел

Тема 7. Методологія формування правового поля щодо забезпечення національної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Завдання законодавства про національну безпеку

Розділ 2. Причини гальмування процесу формування нормативно-правового фундаменту забезпечення національної безпеки

Розділ 3. Принципи формування нормативно-правового поля забезпечення національної безпеки

Висновки

Список використаних джерел

Тема 8. Історія розвитку націобезпекознавства в Україні

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Становлення та розвиток націобезпекознавства як самостійної галузі знань

Розділ 2. Державні установи із забезпечення національної безпеки в Україні

Розділ 3. Сучасний етап розвитку націобезпекознавства в Україні

Висновки

Список використаних джерел

Тема 9. Концептуальні положення націоналібезпекознавства в Україні

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Поняття і система націоналібезпекознавства

Розділ 2. Правові основи націоналібезпекознавства в Україні

Розділ 3. Розвиток конституційно-правових засад національної безпеки Української держави

Висновки

Список використаних джерел

Тема 10. Теоретико-правові та методологічні засади національної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Національна безпека як конституційно-правова категорія

Розділ 2. Генезис загальної теорії національної безпеки

Розділ 3. Становлення та розвиток конституційно-правових засад національної безпеки Української держави

Висновки

Список використаних джерел

Тема 11. Система національної безпеки України та її конституційно-правовий вимір

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Поняття та зміст системи національної безпеки

Розділ 2. Структура системи національної безпеки та її характеристика

Розділ 3. Складові системи національної безпеки Української держави

Висновки

Список використаних джерел

Тема 12. Конституційно-правові аспекти системи забезпечення національної безпеки Української держави

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Конституційні засади системи забезпечення національної безпеки

Розділ 2. Принципи системи забезпечення національної безпеки України та їх характеристика

Розділ 3. Захист конституційних прав людини та гарантування її особистої безпеки в умовах сучасних викликів і загроз

Висновки

Список використаних джерел

Тема 13. Громадянське суспільство як об'єкт національної безпеки Української держави

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Захист конституційного ладу, суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності України — найважливіша функція держави

Розділ 2. Суб'єкти системи забезпечення національної безпеки та їх основні функції

Висновки

Список використаних джерел

Тема 14. Політико-воєнна складова системи національної безпеки Української держави

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Поняття системи національної безпеки Української держави та її складові

Розділ 2. Політична складова системи національної безпеки

Розділ 3. Воєнна складова системи національної безпеки України

Висновки

Список використаних джерел

Тема 15. Інформаційна безпека України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Інформація як об'єкт правового регулювання у системі забезпечення національної безпеки України

Розділ 2. Права людини та виклики інформаційного суспільства

Розділ 3. Модернізація системи управління інформаційною безпекою держави

Висновки

Список використаних джерел

Тема 16. Характеристика загроз інформаційній безпеці системи державного управління

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Поняття інформаційної війни

Розділ 2. Поняття та види загроз національним інтересам та національній безпеці в інформаційній сфері

Розділ 3. Класифікація загроз у сфері інформаційної безпеки

Висновки

Список використаних джерел

Тема 17. Теоретичні аспекти формування та функціонування системи забезпечення інформаційної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Поняття системи забезпечення інформаційної безпеки

Розділ 2. Мета функціонування, завдання системи забезпечення інформаційної безпеки

Розділ 3. Структура системи забезпечення інформаційної безпеки та компетенція її складових

Висновки

Список використаних джерел

Тема 18. Захист інформації як головна передумова ефективної системи забезпечення національної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Моніторинг інформації у системі національної безпеки України

Розділ 2. Технологічні аспекти інформаційної війни в умовах економічної кризи та політичної невизначеності в Україні

Висновки

Список використаних джерел

Тема 19. Стратегія національної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Глобальні загрози та стратегічні виклики

Розділ 2. Національні інтереси й стратегічні перспективи

Розділ 3. Вихідні поняття та загальні положення стратегії національної безпеки України

Висновки

Список використаних джерел

Тема 20. Рада національної безпеки та оборони, основи її управління

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Організаційно-правові основи управління в сфері національної безпеки України

Розділ 2. Завдання та склад РНБО.

Розділ 3. Функції та компетенція РНБО.

Висновки

Список використаних джерел

Тема 21. Основні загрози та шляхи забезпечення національної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Оцінка загроз національній безпеці України.

Розділ 2. Система безпеки України.

Розділ 3. Участь у міжнародних організаціях, політичних та економічних об'єднаннях.

Висновки

Список використаних джерел

Тема 22. Принципи та концепції забезпечення національної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Розробка основних принципів національної безпеки країни.

Розділ 2. Методологія побудови концепції безпеки

Розділ 3. Сучасні концепції національної безпеки та динаміка їх змін

Висновки

Список використаних джерел

Тема 23. Концепції національної безпеки в сучасному світі

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Сучасні геополітичні моделі.

Розділ 2. Спільність інтересів у міжнародних відносинах і забезпечення глобальної безпеки.

Висновки

Список використаних джерел

Тема 24. Поняття та зміст воєнної доктрини

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Предмет, система і завдання воєнної доктрини країни

Розділ 2. Принципи формування воєнної доктрини

Розділ 3. Зміст воєнної доктрини України у контексті забезпечення системи її національної безпеки і оборони

Висновки

Список використаних джерел

Тема 25. Недержавне забезпечення національної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Силові та ненасильницькі методи забезпечення національної безпеки.

Розділ 2. Недержавна система забезпечення національної безпеки

Висновки

Список використаних джерел

Тема 26. Шляхи посилення національної безпеки

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Випробування основ безпеки України.

Розділ 2. Формування національних інтересів і цінностей, як шлях посилення національної безпеки

Висновки

Список використаних джерел

Тема 27. Інноваційне забезпечення економічної безпеки національної економіки

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методичні засади інноваційного забезпечення економічної безпеки національної економіки

Розділ 2. Аналіз стану інноваційного забезпечення економічної безпеки національної економіки

Розділ 3. Удосконалення інноваційного забезпечення економічної безпеки економіки України

Висновки

Список використаних джерел

Тема 28. Екологічна безпека як складова національної безпеки держави

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Нормативно-правове регулювання забезпечення екологічного благополуччя в країні

Розділ 2. Екологічна безпека як складова національної безпеки держави

Розділ 3. Основні загрози екологічній безпеці України

Висновки

Список використаних джерел

Тема 29. Соціальна складова національної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Національна безпека як головний імператив існування будь-якого національно державного утворення

Розділ 2. Поняття «соціальної безпеки» як однієї із елементів національної безпеки країни

Розділ 3. Загальні характеристики основних загроз національній безпеці в соціальній сфері: безробіття, нелегальна зайнятість, нелегальна трудова міграція, бідність.

Висновки

Список використаних джерел

Тема 30. Економічна безпека як складова національної безпеки держави

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Економічна безпека як основна складова національної безпеки держави

Розділ 2. Система забезпечення економічної безпеки країни

Розділ 3. Основні структурні елементи економічної безпеки держави

Розділ 4. Стратегічні напрями розвитку економічної безпеки України

Висновки

Список використаних джерел

Тема 31. Інституційні механізми забезпечення інноваційної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методичні засади формування і реалізації інституційних механізмів забезпечення інноваційної безпеки держави

Розділ 2. Стан інноваційної безпеки України та ефективність інституційних механізмів її забезпечення

Розділ 3. Реалізація інституційних механізмів забезпечення інноваційної безпеки України

Висновки

Список використаних джерел

Тема 32. Теоретичні засади формування та функціонування системи державного управління у сфері економічної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Система державного управління у сфері економічної безпеки як об'єкт самостійних наукових досліджень

Розділ 2. Національні інтереси в економічній сфері: сутність та побудова їх ієрархії

Розділ 3. Концептуальні засади розробки моделі державного управління у сфері економічної безпеки

Висновки

Список використаних джерел

Тема 33. Поняття системи забезпечення національної безпеки країни

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Поняття національної безпеки та генезис розвитку функцій країни щодо ефективного її забезпечення

Розділ 2. Держава як основний суб'єкт забезпечення національної безпеки нації

Розділ 3. Система забезпечення національної безпеки України

Висновки

Список використаних джерел

Тема 34. Основні складові національної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Загальна характеристика національної системи безпеки країни

Розділ 2. Національні інтереси та соціально-гуманітарне благополуччя як об'єкти регулювання у сфері національної безпеки

Розділ 3. Фінансово-економічна складова національної безпеки України

Розділ 4. Екологічна безпека як передумова здоров'я нації країни

Висновки

Список використаних джерел

Тема 35. Основні загрози національній безпеці в інформаційній сфері

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Сутність і завдання державного регулювання інформаційної сфери суспільних відносин

Розділ 2. Розголошення інформації, яка становить державну та іншу, передбачену законом, таємницю, а також конфіденційної інформації

Розділ 3. Кіберзлочинність та комп'ютерний тероризм

Розділ 4. Маніпуляція суспільною свідомістю як різновид загрози у сфері використання інформації

Висновки

Список використаних джерел

Тема 36. Національна безпека: сутність, ознаки, концепція та геополітичні чинники

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Система забезпечення національної безпеки країни: сутність і ознаки

Розділ 2. Концепція національної безпеки України: теоретико-правові аспекти

Розділ 3. Зміст геополітичної безпеки та її основні визначальні чинники

Висновки

Список використаних джерел

Тема 37. Основні аспекти національної безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Забезпечення функціонування та розвитку системи національної безпеки України

Розділ 2. Основні аспекти національної безпеки України: державно-політичний, соціально-економічний, соціально-безпековий, національно-культурний, екологічний та інформаційний

Розділ 3. Безпековий вимір стратегії сталого розвитку

Висновки

Список використаних джерел

Тема 38. Безпека України у XXI ст.

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Національна безпека України в умовах глобальних трансформацій

Розділ 2. Глобальний контекст воєнної безпеки

Розділ 3. Загрози здатні спровокувати застосування сили

Розділ 4. Трансформації воєнної політики в контексті нової парадигми безпеки XXI ст.

Висновки

Список використаних джерел

Тема 39. Гуманітарні аспекти модернізації в контексті забезпечення національно безпеки України

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Гуманітарна політика як стратегічний пріоритет держави

Розділ 2. Реформування освіти – важливий ресурс модернізації України в сучасних умовах

Розділ 3. Модернізація української наукової системи як запорука інноваційного розвитку країни

Висновки

Список використаних джерел

Тема 40. Управління національною безпекою в зарубіжних країнах

Орієнтовний план

Вступ

Розділ 1. Стратегія національної безпеки США

Розділ 2. Управління національною безпекою в Китаї

Розділ 3. Політика безпеки Німеччини

Розділ 4. Політика національної безпеки Франції

Висновки

Список використаних джерел

Список рекомендованої літератури

Нормативні джерела

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Питання Воєнної доктрини України: Указ Президента України № 702/2005 від 21 квітня 2005 року. Із змінами і доповненнями, внесеними Указом Президента України від 24 вересня 2015 року N 555/2015 // <http://www.rainbow.gov.ua/action>
3. Про боротьбу з тероризмом: Закон України. Редакція від 04.11.2018 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 2003. — № 25. — Ст. 180.
4. Про Військову службу правопорядку в Збройних Силах України: Закон України. Редакція від 02.01.2020 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 2002. — № 32. — Ст. 225.
5. Про внутрішні війська Міністерства внутрішніх справ України: Закон України. Редакція від 25.02.2000 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 1992. — № 29. — Ст. 397.
6. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб: Закон України. Редакція від 20.03.2020 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 1998. — № 35. — Ст. 236.
7. Про Державну прикордонну службу України: Закон України. Редакція від 20.03.2020 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 2003. — № 27. — Ст. 208.
8. Про дипломатичну службу: Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 2002. — № 6. — Ст. 29.
9. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України. Редакція від 01.01.2020 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 1994. — № 11. — Ст. 51.
10. Про Збройні Сили України: Закон України Редакція від 20.10.2019 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 1992. — № 9. — Ст. 108.
11. Про Конституційний Суд України: Закон України. Редакція від 20.03.2020 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 1996. — № 49. — Ст. 272.

12. Про національний банк України: Закон України. Редакція від 20.03.2020 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 1999. — 29. — Ст. 238.
13. Про оборону України: Закон України. Редакція від 25.09.2019 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 1992. — № 9. — Ст. 106.
14. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України. Редакція від 02.01.2020 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 1992. — № 22. — Ст. 303.
15. Про основи національної безпеки України: Закон України. Редакція від 15.03.2020 // Офіційний Вісник України. — 2003. — № 29. — Ст. 1433.
16. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України. Редакція від 11.01.2019 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 1998. — № 35. — Ст. 237.
17. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 березня 2005 року "Про засади реформування системи центральних органів виконавчої влади": Указ Президента № 658/2005 від 15 квітня 2005 р. Редакція від 30.06.2008 // <http://www.rainbow.gov.ua/>
18. Про розвідувальні органи України: Закон України. Редакція від 09.05.2018 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 2001. — № 19. — Ст. 94.
19. Про Службу безпеки України: Закон України. Редакція від 20.03.2020 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 1992. — № 27. — Ст. 382.
20. Митний Кодекс України. Редакція від 17.03.2020 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 2002. — № 38-39. — Ст. 288.
21. Положення про Міністерство внутрішніх справ від 28 жовтня 2015 р., № 878: Постанова Кабінет Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/npas/248608057>
22. Кодекс цивільного захисту України № 5403-VI від 02.10.2012 / Відомості Верховної Ради. 2013. - № 34-35, ст.458.
23. Про Національну поліцію: Закон України № 580-VIII від 02.07.2015 / Відомості Верховної Ради. 2015, № 40-41, ст.379.

Доктринальні джерела

1. Акімова Л. М. Механізми державного управління економічною безпекою України: аналіз чинників впливу, систематизованих за окремими сферами її розвитку. Аспекти публічного правління. 2018. Т. 6. № 6-7. С. 5–13
2. Алешенков М.С., Родионов Б.Л. Секьюритология: Монография. — М.: МГУЛ, 2000.
3. Белов А. Методология национальной и международной безопасности // Обозреватель. 2000. № 7.
4. Білоус І. І. Поняття соціальної безпеки та її роль в системі національної безпеки держави. Ефективна економіка. 2019. № 3. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6955>.
5. Гбур З. В. Економічна безпека як одна зі складових забезпечення національної безпеки України на сучасному етапі. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 18. С. 81–86.
6. Гедікова Н. П. Забезпечення національної безпеки України в сучасних умовах євроінтеграційних процесів. Соціально-гуманітарні пріоритети України в контексті євроінтеграційних процесів : матеріали міжвузів. кругл. Столу; м Одеса, 16 листоп. 2017 р. / ред. кол. : С. В. Албул, Т. І. Койчева, Е. І. Мартинюк та ін. : від. за вип. О. Я. Надибська. Одеса, Астропринт, 2017. С. 29–31.
7. Гедікова Н. П. Пріоритетні і стратегічні завдання сучасної української геостратегії. Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : II всеукр. наук.-практ. конф. ; м. Одеса, 10 лютого 2017 р. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2017. С. 7–9.
8. Гончаренко А, Джангужин Р., Лисицын Э. Гражданский контроль и система национальной безопасности // Зеркало недели. 2002. № 35.
9. Гібридні загрози Україні і суспільна безпека. Досвід ЄС і Східного партнерства. Аналітичний документ. Київ, 2018. 105 с. URL: https://www.civic-synergy.org.ua/wpcontent/uploads/2018/04/blok_XXIend_0202.pdf

10. Данільян О.Г., Дзьобань О.Н., Панов М.І. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації: Навч. посіб. — Х.: Фоліо, 2002. 285 с.
11. Державне управління в Україні: організаційно-правові засади: Навч. посіб. / За заг. ред. Н.Р. Нижник. — К.: Вид-во УАДУ, 2002. 164 с.
12. Державне управління: Навч. посіб. / За ред. А.Ф. Мельника. — К.: Знання-Прес, 2003. 343 с.
13. Ейтутіс Г. Д., Попова Д. В. Дослідження складових економічної безпеки України для сталого розвитку держави. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. № 62. С. 29–36.
14. Економічна безпека України : монографія / В. Г. Федоренко, І. М. Грищенко, О. Ф. Новікова, та ін. ; за ред. В. Г. Федоренка, І. М. Грищенка, Т. Є. Воронкової. Київ : ТОВ «ДКС центр», 2017. 462 с.
15. Калашник О. М. Екологічна безпека як складова державної політики. України: понятійно-термінологічний аспект. Демократичне врядування. 2018. № 21. URL: <http://dv.lvivacademy.com/about>
16. Кальницька М. А. Соціальна безпека: поняття та рівні дослідження. Глобальна та національні проблеми економіки. 2017. № 17. С. 566–571.
17. Киссинджер Г. Нужна ли Америке внешняя политика?: Пер. с англ. / Под ред. В.Л. Иноземцева. — М.: Ладомир, 2002.
18. Колосков В. Роль Державної прикордонної служби України в системі національної безпеки. Освіта і наука у сфері національної безпеки: проблеми та пріоритети розвитку : збірник наукових праць за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (8 червня 2018 р., м. Острого) / [за заг. ред. д.ю.н. Романова М. С.]. — Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2018. С. 48-53.
19. Кондратьев Я.Ю., Ліпкан В.А. Концепція національної безпеки України: теоретико-правові аспекти зарубіжного досвіду. — К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2003. 20 с.
20. Косеєцов В.О., Бінько І.Ф. Національна безпека України: проблеми та шляхи реалізації пріоритетних національних інтересів: Монографія. — К.:

- Нац. ін-т стратегічних досліджень, 1996. 61 с.
- 21.Костенко Г.Ф. Теоретичні аспекти стратегії національної безпеки: Навч. посіб. — К.: ЗАТ Видавничий дім "ДЕМІД", 2002. 144 с.
 - 22.Кремень В.Т., Бінько І.Ф., Головащенко С. І. Політична безпека України: концептуальні засади та система забезпечення: Монографія. — К.: МАУП, 1998. 92 с.
 - 23.Левицька М.В. Теоретико-правові аспекти забезпечення національної безпеки органами внутрішніх справ України: Дис. канд. юрид. наук: 12.00.01 / Нац. акад. внутр. справ України. К., 2002. 206 с.
 - 24.Ліпкан В. Тероризм і національна безпека України. — К.: Знання, 2000. 184 с.
 - 25.Ліпкан В.А. Безпекознавство: Навч. посіб. — К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2003. 208 с.
 - 26.Ліпкан В.А. Сучасні загрози національній безпеці України: доктрина пантуранізму // Вісник Львівського інституту внутрішніх справ України. 2002. № 3.
 - 27.Ліпкан В.А. Теоретичні основи та елементи національної безпеки України. К.: Текст, 2003. 600 с.
 - 28.Лупаина О.Л. Система обеспечения национальной безопасности // Национальная безопасность и геополитика. 2001. № 2-3.
 - 29.Макиндер Х. Географическая ось истории // А.Г. Дугин. Основы геополитики. — М.: Арктогея-центр, 1999.
 - 30.Максименко Ю.Є. Національна безпека в Україні: теоретико-правові аспекти: Дипломна робота / Нац. акад. внутр. справ України. — К., 2003. 94 с.
 - 31.Манилов В.Л. Исследование проблем национальной безопасности: вопросы методологии // Военная мысль. 1995. № 5.
 - 32.Медведчук В.В. Сучасна українська національна ідея і актуальні питання державотворення: Дис. д-ра юрид. наук: 12.00.01., 12.00.02 / Нац. акад. внутр. справ України. — К., 1997.
 - 33.Нижник Н.Р., Ситник Г.Л., Білоус В.Т. Національна безпека України

- (методологічні аспекти, стан і тенденції розвитку): Навч. посіб. для вищих навч. закл. / За заг. ред. П.В. Мельника, Н.Р. Нижник. — Ірпінь, 2000. 304 с.
- 34.Перепилиця Г.М. Без'ядерний статус і національна безпека України // Воєнна безпека.— К.: Національний ін-т стратегічних досліджень, 1998. — Вип. 6. 108 с.
- 35.Римаренко Ю.І., Шкляр Л.Є., Римаренко С.Ю. Етнодержавознавство. Теоретико-методологічні засади. — К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. 2001.
- 36.Рудько Г.І. Техногенно-екологічна безпека геологічного середовища (наукові та методичні основи). — Л.: Львів. Нац. ун-т ім. Івана Франка, 2001. 360 с.
- 37.Связи с общественностью в политике и государственном управлении / Под общ. ред. В.С. Комаровского. — М.: Мысль, 2001. С. 254.
- 38.Стан та перспективи соціальної безпеки в Україні: експертні оцінки : монографія / О. Ф. Новікова, О. Г. Сидорчук, О. В. Панькова та ін. Київ ; Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. 184 с.
- 39.Ситник Г.Л. Розвиток концептуальних підходів щодо забезпечення національної безпеки — ключова проблема державного управління // 36. наук. пр. УАДУ — К.: Вид-во УАДУ. Вип.2. 2003. С. 265-278.
- 40.Токовенко В.В. Політичне керівництво і державне управління: проблеми взаємовідносин та оптимізації взаємодії: Моногр.— К.: Вид-во УАДУ, 2001. 256 с.
- 41.Шкідченко В.Л. Деякі шляхи подальшого розвитку нормативно-правової бази забезпечення воєнної безпеки // Наука і оборона. — К.: Вид-во "Техніка", 2000. № 3.
- 42.Ярочкин В.Л. Секьюритология — наука о безопасности жизнедеятельности. — М.: "Ось-89", 2000.
43. MacFarlane, S. Neil; Yuen Foong Khong. Human security and the UN: a critical history. United Nations intellectual history project. Indiana University Press, 2006. — P. 346.

Інформаційні ресурси

1. http://www.urzona.com/index.php?option=com_content&view=article&id=473:2011-01-13-08-00-07&catid=57:2010-06-11-16-45-54&Itemid=66
2. http://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=660:091013-14&catid=83:6-1013&Itemid=102&lang=ru
3. http://pidruchniki.ws/00000000/politologiya/natsionalna_bezpeka_ukrayini_-_lipkan_va
4. <http://disser.com.ua/contents/17914.html>
5. <http://psychlib.com.ua/psihologichni-osnovi-nacionalno-bezpeki-rozuminnya-nacionalno-bezpeki.htm>
6. <http://document.ua/pro-rishennja-radi-nacionalnoyi-bezpeki-i-oboroni-ukrayini-v-doc100354.html>
7. <http://ellib.org.ua/books/files/politologia/pol4/6713.html>
8. http://www.ebk.net.ua/Book/political_science/uriy_politologiya/part8/1904.html